

Forfatter: Claussen, Sophus

Titel: Sophus Claussens Lyrik :

Citation: Claussen, Sophus: "Sophus Claussens Lyrik :", i Claussen, Sophus: *Sophus Claussens Lyrik* ; Det Danske Sprog- og Litteraturselskab ; Gyldendal, 1982-, s. 220.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-claussen11val-shoot-idm140264662667680.pdf> (tilgået 17. april 2024)

Anvendt udgave: Sophus Claussens Lyrik :

UDKAST, FRAGMENTER OG VIGNETSTROFER

UTRYKTE

Koral, Koral
i mørke Sale
en Væxt af Forstening
i dybe Rum.
Og Taage-Tanker,
som dale, dale,
mens Døden venter
beredt og stum.

Intet spillende Lys, som straalekroner
et Haar, der er lyst som den unge Dag,
en søvnfjærn Larm, og i blaasorte Toner
indtræder Dæmringen drømmevag.

De mange Bøger og Folianter
sorte af Støv, og som aldrig saa Sol.

I min Ungdom Landets Frihed blev forvandlet til Ruin.
Folket knurrede, Retten dømte, Trods og Oprør blev til Grin.
Thi det er Vorherres Mening, vi skal ædes op af Svin.

Kæreste Ingeborg S., en Kvinde, som trænger til Ømhed
varm i dit Hjærte selv synes du Verden er kold.
Højst utaknemlige Kvinde, du dræbes, du ængstes, du lider -
og du benævner dig dog som én af de fattige Folk?
ved du da ej, at din Sorg er den Dunst, hvoraf Guddom der skabes,
at du paa ny vil vaagne af Skyggen til Glæde og Kunst
224 himmelklar som en September, hvis Træer, snart grønne, snart gule
kaster sin Rigdom for Vinden og klæder sig nøgne med Fryd,
smilende som en September, du aner bag Parkernes Gitter,
Sommeren gløder endnu i Georginers Peluch.
Kære Veninde, du kommer vel nok bag det lokkende Gitter,
lyser for syge og saare og taler med Gudernes Sprog,
men du vil ønske tilbage de tyngende tærende Dage,
den Gang du længtes og led mellem de Fattige Folk.
Derfor bør ej du misunde en Kunstner hans Markskrigerhjærte
gennemhullet af Kugler og aabent for Sol og Vind.

Det huskes, naar Asken er kold og Lyset slukt,
at sligt et lille borgerligt Grantræ var smukt.
Jeg er ej af dem, der synger Salmer.
Men her et Par Blomster, som hurtig falmer,
til Minde om en Aften, De stod uden Skjul
med Lys paa alle Grene som et Grantræ ved Jul.

Med Bram drog Troens Riddere til Fest.

Fritænkeren var træt af hele Stadsen!
langt før at stige paa den høje Hest
han traved gennem Verden paa et Asen.

Al Hedenskab er død, hvem nægter det vel mer.
Men Pan i Skæget smisker, en ung Sirene ler.

Men jeg har levet, og jeg har troet
paa mer end de fleste.
Jeg havde et Rige, var næsten Konge,
det maa jeg nu miste.

225

Men Marketendersken lugter just ikke
af lutter Lavendler.
Mit Hjærte skælver. Jeg har ikke Mod til
at løse de Bændler.

Se, en Aftendæmrings Taage
slører Jordens Øjenlaage.
Aa de Øjne er saa tomme,
det er Dødens mørke Komme.
Det er Kulden, Vinternøden,
det er Natten, det er Døden.

Men et Skær af mange Flammer
festlig denne Død omrammer,
det er Lyst, som atter fødes,
Stof, som ungdomgennemglødes.
Hvilken Knitren, hvilken Gløden!
rundt om Natten, rundt om Døden.

Nye Knipper, Kvas paa Baalet,
lad det lue over Maalet.
Det vil ske, at denne Gløden
selv skal længes efter Døden.

Jeg tror paa den Vilje, som rækker os Traaden
i Labyrinten og Nøglen til Gaaden.
Jeg tror paa det modige Ønske, som driver
Hjulene rundt (trods vor Vinkelskriver).
Jeg tror paa en Higen som al Tings Moder
langt mer end paa de exakte Metoder.

Det hændte ved Aarhundredets Slutning Brydning,
at Livet med ét blev berøvet enhver alvorlig Betydning,
226 at Livet for og den, der skulde begynde,
stod plukket for hele sin Højtid og afklædt sin skjulteste Ynde.

Og den, som har mistet al Glæde ved Tingenes Orden, han finder
den ikke i ... Bøger og ikke i Vin eller Kvinder.

De finder den ikke i Livet. De tusind fordømte Skeletter,
de søger endnu om en Mening i Dødens de fredløse Nætter.

Jeg er træt af disse himmelvendte Øjne
til jeg vaagned karsk og nøgtern, træt af Løgne.
Jeg har Lyst ved mine Helte at fornemme
at de smager af den Jord, hvor de har hjemme
se den Skipper og Korsar, der overraskes
i et magtfuldt Pavebilled af Velasques.
Denne Pave er ej Helgen, næppe Vismand,
men en Mand i fuldt Ornat, en "Kirkens Stridtmand".
Han er spændig, han er skægget, han er hærdet,
og den senestærke Arm kan føre Sværdet.
Se ham tør og sejt i Kvinde-ypig Kjole
hvilken glansfuld Malerkunst . . . den spanske Skole,

fuld af Sandhed i hvert Træk, hvorom den melder,
fuld af Virkning som en Fægtning med Appeller.
Ingen Ynde hos Madonna har mig daaret
som en Olding af Ribàra, djærv og haaret.
Lad de ringe knæle ned og dyrke
Drømmens Skin - jeg elsker Livets Styrke.
Ingen Judith, som en Guido har trolovet
ved sin Kunst med Holoférnes' Hoved
ejer i sin grumme Skønhed Magten
som en Spanjers Pensel - uden blodig Slagten.

227

Nydelig den unge Pige
i sin Drømmestilling,
med en udstrakt Haand, som svæver,
vogter hun sit Tankespind,
medens Cigaretters Ringe
langsomt væver hende ind.
Røgen skælver blaalig
om de blege Næsefløje,
Grublerhøjtid fylder
Nakkens Runding og det halvtillukte Øje.

For sidste Gang min Søsters Gæst
jeg stod i hendes Stue,
hvor der var stille Blomsterfest
omkring den milde Frue.
Hun bød mig ikke muntert tyst
Goddag - - - Det var et Højtidsskue
hun laa med Blomster paa sit Bryst.

Og ingen Velkomst, intet Blik
fra hendes Øjenfrynser gik
og hilste mig som mangen Gang.
Nej mellem altfor mange Blomster
var redt en Enkeseng saa trang.

Men rundt omkring stod hendes Stuer
urørte som før denne Fest,
med Bord og Stole, Skabe, Gemmer,
og sagde mig med trygge Stemmer,
at jeg endnu var hendes Gæst

og bød mig føle mig som hjemme
og lyde Husets Frues Bud,
som vilde raade og bestemme,
saa længe til hun førtes ud.

228

Kom med Fryd og slaa dig ned
Billed paa Elendighed
efter alle tunge Prøver
tag den Hvile, du behøver.

Kom til os, Veninde - blød,
Skønne ædelbaarne Nød.
Vi vil atter blive trygge
i Elendighedens Skygge.

Sign, imens du tager Hvil
Jorden med dit blege Smil.
Savnet, som vi aldrig favned
se der kommer Savnet
som en længe elsket Brud,
for at vi kan juble ud.

Sæt dig ved min Side ned
i dit Slørs Elendighed.
Lær mig Kærlighed, du blide
Søster, som har lært at lide
i hver Fingerspids, hvert Led
er der Bud om evig Fred.

Aldrig tænkte jeg mig Freden
Søster til Elendigheden.
Krigen, vidste jeg, og Døden
er et Broderpar til Nøden.

Blir man karsk i visse Stunder
ved Elendighedens Vunder
gror der Salighed af Tabet
Lægedom af Naglegabet.
Svøber vi vor Længsels Vaar
om en Benrads Ve og Saar.

229

Kom og sæt dig hos mig ned
Billed paa Elendighed,
og kys, som soner
styrter Herskere og Troner.

I tror, at jeg lever som Ormen i Mørke og Muld,
jeg svømmer paa Daggryets Lysvæld i Strømme af Guld.

Hvide Sne - Lys over Landet
alle mørke Skygger skal fordrives,
nye Farver, friske Hjærter skal vi gives.
Dødens Gifte, som vort Mismod blandet,
fra vort Gæstebud skal fly forbandet.
Nye Dage vil vi nu bebude,
fredlyst inde, fredlyst ude.

Naadegave, mer end anden Lykke,
skabende Talent
ved din Ild et Liv igennem
holdt jeg Faklen tændt.

Lukker Verden for min Sang og Tak
sine Porte i
i mit Hjærte jubler tusind Farver
som jeg gjorde fri.

For min Fjendes Magt at overvinde
skal de staa mig bi -
de skal lønlig over Fjeldets Tinde
vise mig en Sti.

230

Det hele, jeg har gjort,
i Prøven paa at male,
er kun som søde Rim,
et Sammenspil af Former,
en Farvernes Tale,
højhellig og intim.

Tag Billederne bort,
hvori jeg saa længe
har søgt en Forklaring paa min Sjæl.
Nu giv mig atter Ordene - de strenge.

Jeg ønskede at optø bundfrosne Sø'r,
jeg ønskede at rejse i Ørkner af Ild.

Jeg ønskede at svømme engang, før jeg dør,
paa ubestigelige Bjærg.

Jeg ønskede den Visdom, som ingen har set,
den brændende Ungdom, som aldrig dør,
med Vej - af alvidende Lykke beredt -
til ubestigelige Bjærg.

Jeg kan ikke male, Taabe er jeg,
som har drømt at fange dette Pust
af et Liv, som dugger Mundens Vige
i en Høj-Koncert af
Toner uden Lige.

231

TRYKTE

Hvor drypper, siver, nynner Stadsgravens Strøm, og se:
der risler Maaneskin ned i den gamle Allé,
hvor under Kastaniers Tag og kongehøje Linde
Stenbroen pletvis lyser, mens Gravens Vande spinde
en dæmpet fjern Musik til Lysets og Bladenes Spil,
en tropisk Drøm om at dø og fornys, som viljeløst Draaberne vil.

Nu løses Frostene af den milde Regn,
der staar i tætte Byer ind ad Fjorden.
En skumvaad Søndag læsker Land og Egn,
og Bonden sætter atter Plov i Jorden.

Jeg søger gjerne Visdom,
især naar Høsten kommer,
men fisker den i Pagt med
en Smule Kvindesommer.

Med Kitty under Sejlet
jeg pløjer Havets Veje;
af klare Øjne spejlet
er her jeg paa mit Eje -

Som en Fisker ved sit Garn,
som en Maler ved sit Lærred,
som en Moder hos sit Barn,
som Juristen i sit Herred.

232

En Drøm om Skønhed var alt mit Liv . . .
Derfor har jeg vandret, derfor har jeg banket,
derfor har man lukket mig ind.

At se det bruse og flagre!
At ventes paa Tærsklen, at mødes i Dansen,
at omslutte Sejren, Beseglingen, Kransen . . .

Skønhed har ynkedes over mig,
Visdom har givet mig Vand af sin Brønd.

Jeg elsker endnu denne Verden af Synd.

Et Billed paa min Væg, en Engel i min Stue,
en Røst, som fylder Rummet, en blussende Druer

paa Bunden af mit Glas, en Glæde ved min Dug,
en Skammel for min Fod - som elsker mig i Smug.

Ja det er det, jeg vilde: paa Ovnens lidt Flamme,
paa Muren et Portræt i sin rolige Ramme,
der sidder ganske fladtrykt og længes, forgaar,
men aabner som et Forhæng sit udslagne Haar.

De stredes paa Skrænten og i Mosen,
om Brændenælden ikke var naturligere end Rosen.

De kivedes paa Bakken og i Dalen,
om Skruptudsen ikke var rimeligere end Nattergalen.

Ane Kirstine af Aafjord
hun bor i en tangtækt Hytte.
Hendes Haar er blegt som det gule Rav,
alt sit Gods bær hun med i et Knytte.
233 Der er langt fra nu og til Paaske.

Ane-Kirstine paa Stranden
en Aften før Solen var nede
har vist mig i Sandet de brogede Sten
og i Græsset Vibernes Rede.

Der er langt fra nu og til Paaske.